

Študija uvajanja odprtokodne programske opreme (OKPO) na delovnih postajah v državni upravi

Tomaž Zver
MJU

Izhodišča za študijo

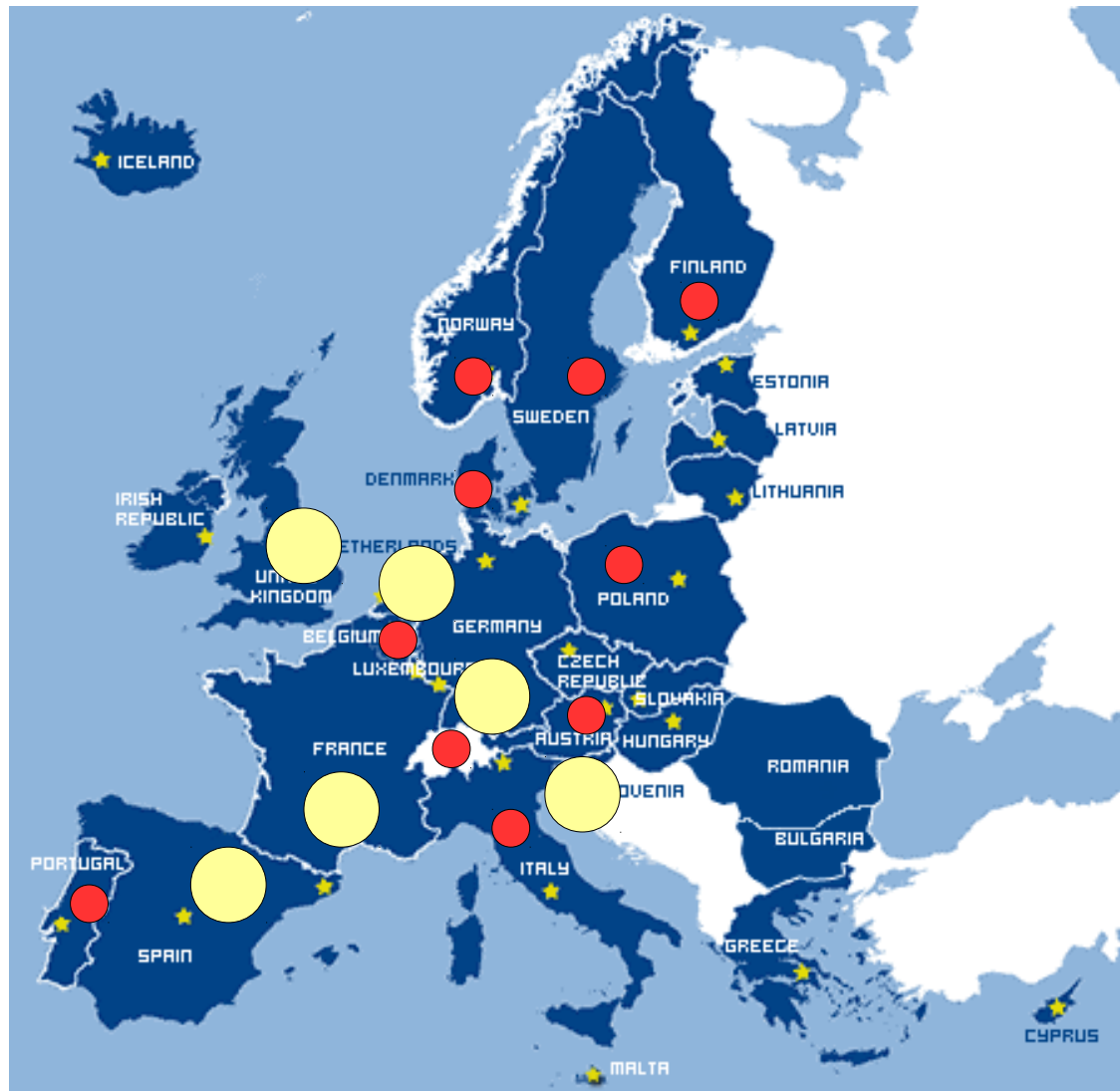
- Na vseh, tudi političnih agendah se vedno bolj pojavljajo teme, kot so:
  - Interoperabilnost,
  - Odprti standardi,
  - Odprtokodna programska oprema.
- V nekaterih JU najbolj razvitih članic EU dosega uveljavljanje takih pristopov in uporaba takšne opreme zelo visok procent.
- V Sloveniji na strežnikih dosegamo zelo visok nivo uveljavljanja takih pristopov, uporaba takšne opreme na delovnih postajah v DU pa je zelo slaba.

Cilj študije

Dobiti podlago za širšo vpeljavo OKPO
na delovnih postajah v javni upravi

Primerjalne države za študijo

Skupne ugotovitve za vse države

- Zelo jasna podpora politike projektom uvedbe OKPO,
- Skozi daljše časovno obdobje sprejete številne odločitve na ravni države v smeri pospešenega uvajanja OKPO,
- V vseh državah pripravljene tudi operativni dokumenti, katerih namen seznanjanje in promocijo OKPO, enakovredno obravnavo OKPO v postopkih javnih nabav in povečanje usposobljenosti.

Primeri dobre prakse

... v primerjalnih državah.

VB – Mestna uprava Bristola

- Povod za prehod na OKPO
  - neurejeno stanje na področju pisarniških zbirk na delovnih postajah.
- Cilji, doseženi s prehodom na OKPO
  - zmanjšanje stroškov,
  - boljše funkcionalnosti.
- Doseženi finančni učinki
  - v 5 letih znaša prihranek 1,2 mio EUR za 5500 uporabnikov.

Nizozemska

Uporaba OKPO v javni upravi	IT-Infrastruktura	IT-upravljanje	Namizje	Splet/internet
Ministrstva	85%	77%	69%	92%
Pokrajine	56%	44%	33%	100%
Občine	66%	46%	26%	52%
Skupaj (2009)	68%	49%	30%	59%
Skupaj (2008)	63%	32%	12%	38%

* Vir: Kortekaas, 2010

Amsterdam

- Povod za prehod na OKPO
  - želja Mestnega sveta, da se Amsterdam uveljavi kot "prestolnica IKT na Nizozemskem",
  - to vizijo so želeli realizirati z aktivnim pristopom k razvoju in uporabi OKPO.
- Cilji, doseženi s prehodom na OKPO
  - povečana neodvisnost od dobaviteljev programske opreme,
  - povečana interoperabilnost (večja uporaba odprtih standardov),
  - vzdrževanje neprekinjenega poslovanja,
  - zmanjšani stroški.
- Doseženi finančni učinki
  - ni točnega podatka.

Španska regija Extremadur

- Povod za prehod na OKPO
  - Regionalna vlada je informacijsko tehnologijo prepoznala kot gibalno razvoja regije, kar je v naslednjem koraku privedlo do projekta LinEx.
- Projekt je pripomogel k realizaciji dveh ciljev:
  - Izobraževalni: z vzpostavitvijo tehnološkega omrežja za izobraževanje (Educational Technological Network) zagotavljajo en računalnik na vsaka dva študenta v vseh šolah v regiji;
  - Gospodarski in socialni: z načrtom za povečanje tehnološke pismenosti (Technological Literacy Plan) širijo uvajanje OKPO v šolstvu, lokalni upravi, lokalnih podjetjih in za vse državljane.
- Doseženi finančni učinki
  - Po izračunih je v 5 letih prihranjeno 20 mio EUR (85000 DP).

Francoska žandarmerija

- Povod za prehod na OKPO
  - poizkati tako informacijsko tehnologijo, ki bo zagotavljala večjo neodvisnost od dobaviteljev in fleksibilnost.
- Cilji prehoda na OKPO
  - povečanje števila možnih dobaviteljev in s tem zmanjšanje odvisnosti od enega podjetja,
  - omogočiti žandarmeriji, da obvladuje svoj operacijski sistem,
  - nižji stroški.
- Doseženi finančni učinki
  - od leta 2004 – 2009 je bilo prihranjenih 50 milijonov evrov samo na stroških licenc in vzdrževanju (cca.90000 DP)

München

- Povod za prehod na OKPO
  - Ukinitev podpore za OS Windows NT, ki je bil glavni OS na DP;
  - Sprememba licenčne politike za WindowsXP s strani MS.
- Cilji prehoda na OKPO
  - Večja neodvisnost od ponudnikov programske opreme, ki vodi do večje konkurence na trgu programske opreme;
  - Na prihodnost pripravljene odprti protokoli, vmesniki in formati podatkov;
  - Izboljšana varnost zaradi večje preglednosti;
  - Večja stabilnost računalnikov na delovnih mestih.
- Doseženi učinki
  - Za obdobje 2008-2012 se ocenjuje 3 mio EUR neposrednih prihrankov (cca.15000 DP)

Slovenija

- Sodišča v Republiki Sloveniji
  - Uporabljajo OKPO na vseh delovnih postajah od leta 2006;
  - Strateška odločitev na podlagi celovite študije;
  - Izveden program usposabljanja za različne vrste uporabnikov, lasten priročnik za uporabo rešitev;
  - Poleg manjših stroškov dosežene koristi glede možnosti integracije z namenskimi informacijskimi rešitvami na sodiščih.
- ZD Ljubljana in ZD Koper
  - Uporabljajo OKPO na vseh delovnih postaj.
- ZD Maribor
  - Uporabljajo OKPO na določenem deležu delovnih postaj.

Slovenska sodišča

- Povod za prehod na OKPO
  - Potreba po poenotenju programske opreme na delovnih postajah.
- Načela, ki jih je projekt moral upoštevati
  - Poenotenje, Odprtost standardov, Neodvisnost od ponudnika;
  - Varnost, Zanesljivost, Ekonomičnost, Razširljivost;
  - Jezikovna podpora, Združljivost, Upravljivost, Prijaznost.
- Možna dva scenarija: OpenOffice in MS Office
  - Kvalitativno strateška analiza po metodologiji WIBE je pokazala, da OpenOffice dosega 710 MS Office pa 500 točk.
- Potencialni finančni učinki
  - Analiza stroškov je za 5 letno obdobje pokazala 2,2 mio EUR možnih prihrankov (4000 DP).

Pridobitve, skupne vsem projektom

- Nižji stroški informatike

Projekt (izbrani primeri dobre prakse)	Velikost (število delovnih postaj)	Izmerjeni prihranki (obdobje 5 let)
Mestna uprava mesta Bristol	5500	1,2 mio EUR
Španska regija Extramadur	85000	20 mio EUR
Francoska žandarmerija	90000	50 mio EUR
Mestna uprava mesta München	15000	3 mio EUR
Slovenska sodišča	4000	2,2 mio EUR **

*DP – delovnih posta

** Ocena prihranka

Pridobitve, skupne vsem projektom

- Neodvisnost od ponudnikov opreme
- Odprti standardi in interoperabilnost
- Pozitivni učinek na domačo IT industrijo
  - Amsterdam
  - Extremadur

Analiza rizikov

- Težave pri komunikaciji med organi, ko nekateri uporabljajo OKPO, drugi pa licenčno opremo.
- V vseh analiziranih primerih dobre prakse prehod na OK pisarniško zbirko zelo enostaven in neboleč za uporabnike.
- V vseh primerih dobre prakse težave pri prehodu na Linux OS na določenih (kompleksnih) DP.

Kako naprej

Sklop 1

- Priprava in potrditev Politike uporabe odprtih standardov in OKPO v javni upravi v Republiki Sloveniji
- Vzpostavitev kompetenc v zvezi z OKPO na delovnih postajah v javni upravi
- Potrditev in uveljavitev seznama veljavnih odprtih formatov v javni upravi
- Priprava navodil in smernic za enakovredno obravnavo OKPO v postopkih nakupa in uvajanja v javni upravi
- Priprava navodil za oceno primernosti za prehod na OKPO v javni upravi

Sklop 2

- Podpora in nadzor pri uvajanju zahtev glede odprtih standardov
- Vzpostavitev baze izkušenj pri uvajanju in uporabi OKPO
- Izvedba promocijskih aktivnosti na področju OKPO
- Priprava navodil za izdelavo študij stroškov in koristi

Sklop 3

- Namestitev odprtokodne pisarniške zbirke in brskalnika
- Usposabljanja za uporabo odprtokodne pisarniške zbirke
- Vzporedna uporaba odprtokodne pisarniške zbirke in lastniške pisarniške zbirke
- Priprava referenčne distribucije OKPO
- Pilotna postavitev referenčne distribucije OKPO na izbranem organu
- Priprava načrtov in dokumentacije za splošno uvedbo distribucije OKPO

Predlog akcijskega načrta

Sklop 1

- Analiza upravičenosti uvedbe OKPO po posameznih organih DU
- Priprava in potrditev Politike uporabe odprtih standardov in OKPO v javni upravi v Republiki Sloveniji
- Vzpostavitev kompetenčnega centra za OKPO na delovnih postajah v javni upravi
- Potrditev in uveljavitev seznama veljavnih odprtih formatov v javni upravi
- Priprava navodil in smernic za enakovredno obravnavo OKPO v postopkih nakupa in uvajanja v javni upravi

Sklop 2

- Podpora in nadzor pri uvajanju zahtev glede odprtih standardov
- Vzpostavitev baze izkušenj pri uvajanju in uporabi OKPO
- Izvedba promocijskih aktivnosti na področju OKPO
- Priprava navodil za izdelavo študij stroškov in koristi

Sklop 3

- Namestitev odprtokodne pisarniške zbirke in brskalnika
- Usposabljanja za uporabo odprtokodne pisarniške zbirke
- Vzoredna uporaba odprtokodne pisarniške zbirke in lastniške pisarniške zbirke
- Priprava referenčne distribucije OKPO
- Pilotna postavitev referenčne distribucije OKPO na izbranem organu
- Priprava načrtov in dokumentacije za splošno uvedbo distribucije OKPO

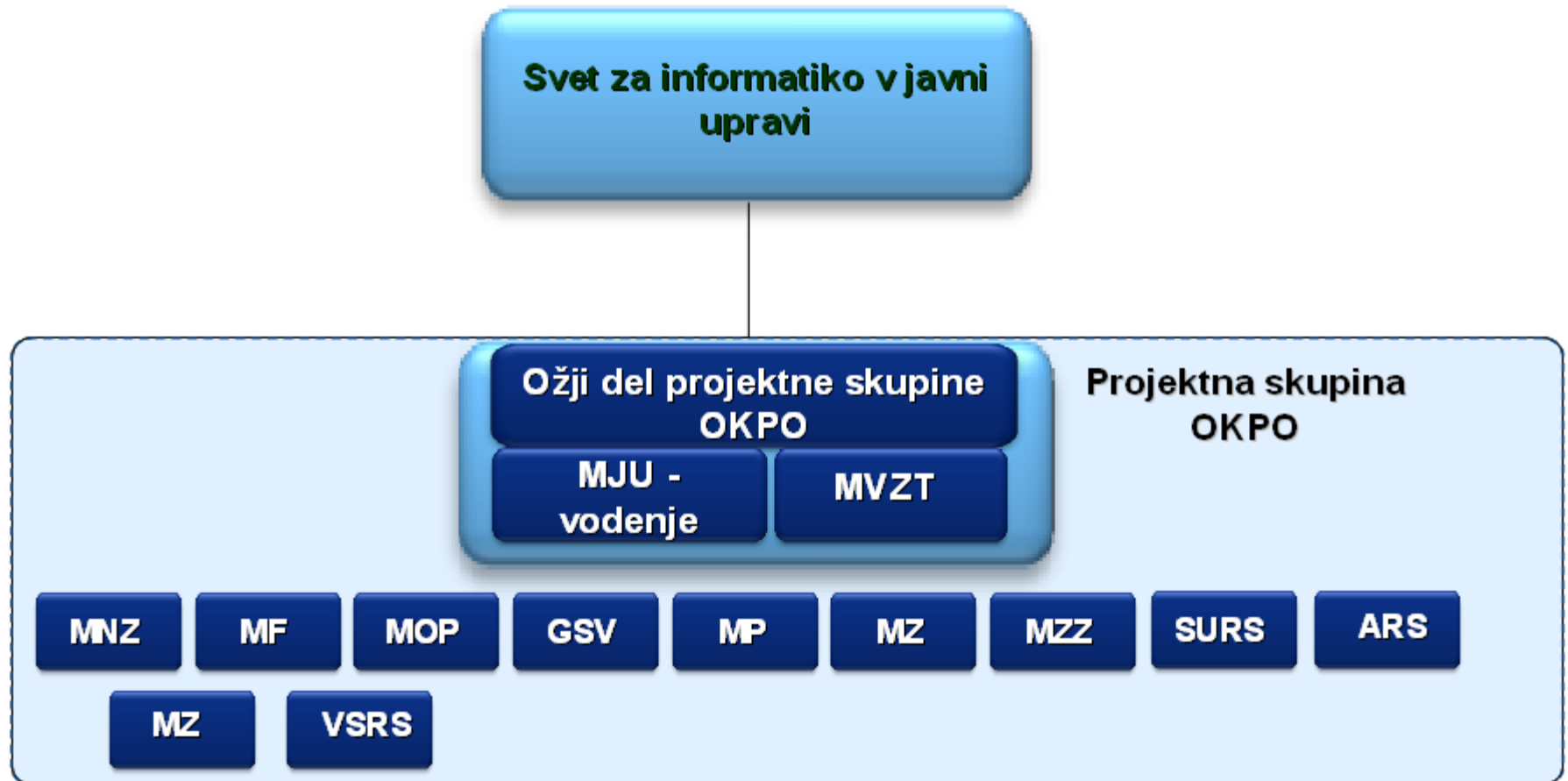
Predlog AN: uvedba

- Faza 1
  - V prvi polovici leta 2011 bodo izvedene pripravljalne aktivnosti (Sklop 1);
  - Do 15.9.2011 se poleg MS Office namesti OO na vseh DP v DU;
  - Privzeti format za izmenjavo dokumentov med organi DU postane ODF;
  - Izvajanje izobraževanja;
  - Izvajanje prilagoditev aplikacij na delovanje z Open Office;
  - Eno leto delujeta na vseh DP v DU obe pisarniški zbirki (tako na novo kupljenih DP, kot tudi na obstoječih);
- Septembra 2012 se izdelava analiza stanja in pripravi predlog nadaljnjih aktivnostih, ki se jih predstavi in da v potrditev SIJU.

• Faza 2

- Do konca leta 2011 se pripravi referenčno distribucijo OK operacijskega sistema.
- Izbere se nekaj organov državne (javne) uprave, ki bodo pilotni uporabniki OK distribucije OS.
- Izvedba pilotne postavitve na izbranem državnem organu,
  - Analiza stanja v celotnem izbranem organu;
  - Testna postavitvev OK distribucije OS pri poskusni skupini uporabnikov znotraj organa;
  - Analiza delovanja testne postavitve in morebitna korekcija plana uvedbe;
  - Uvedba pri vseh uporabnikih izbranega organa.
- Priprava potrebne dokumentacije in ostalih aktivnosti za širšo uvedbo.

Projektna organizacija

?